

Nr 275.

Av herr **Kyling m. fl.**, om allmänt införande av 39 veckors lästid i folkskolorna.

Den årliga lästiden i folkskolan är sedan 1942 39 veckor och $36\frac{4}{7}$ veckor. Redan 1937, då folkskolans lärare genom riksdagsbeslut inplacerades i det statliga lönesystemet, anförde statsutskottet att den då gällande differentierande lästiden 39, $36\frac{4}{7}$ och $34\frac{4}{7}$ veckor borde betraktas som en övergångsanordning. Utskottet räknade med att det föreslagna lönesystemet skulle främja folkskolans utveckling fram till en längre årlig lästid. 1941 års lärarlönesakkunniga, på vilkas förslag riksdagen avskaffade den kortaste lästiden, uttalade önskvärldheten av att 39 veckors lästid infördes i samtliga skoldistrikt. I det statsfinansiella läge som då var för handen kunde de sakkunniga emellertid inte framlägga ett förslag om enhetlig lästid. Reformen skulle vid den tidpunkten ha kostat staten omkring $2\frac{1}{2}$ miljoner kronor. De sakkunniga måste därför inskränka sig till att föreslå avskaffandet av den kortaste lästiden $34\frac{4}{7}$ veckor.

Läsåret 1942—43 var antalet distrikt med 39 veckors lästid 1 143 och med $36\frac{4}{7}$ veckors lästid 1 321 eller i procent 46,39 respektive 53,61 av samtliga skoldistrikt. Motsvarande siffror för läsåret 1946/47 äro 1 599 (65,11 procent) respektive 857 (34,89 procent).

Av ovanstående uppgifter framgår att en väsentlig förskjutning till förmån för den längre lästiden ägt rum. Orsaken härtill är distriktens intresse att värna om sitt skolväsen. Då det endast är på landsbygden som den kortare lästiden numera förekommer, få barnen i dessa skolor sämre utbildningsmöjligheter.

Av uppgifter å s. 3, inhämtade från statens folkskolinspektörer, framgår fördelningen av skoldistrikt med olika lästider inom respektive inspektionsområden.

Förutom pedagogiska skäl bör i detta sammanhang påpekas ännu ett förhållande som talar för införande av enhetlig lästid i alla skoldistrikt. Den starka nativitetsökningen har medfört en avsevärd ökning av antalet klassavdelningar. Såvitt nu kan bedömas kommer denna ökning att fortsätta under många år framåt. Detta förhållande har medfört att det för närvarande och under de närmaste åren kommer att råda knapphet på lärare. Det är framför allt landsbygdens skoldistrikt med sin kortare lästid som härigenom

blir lidande vid konkurrensen om lärarkrafterna. Detta framgår tydligt av den statistik som 1945 års seminariesakkunniga den 12 oktober 1945 och 19 januari 1946 förebragte i betänkanden och som redovisades i Kungl. Maj:ts propositioner nr 378 och 380 till 1945 års riksdag samt i proposition nr 242 till 1946 års riksdag. Införande av 39 veckors lästid i samtliga distrikt skulle säkerligen medföra att folkskollärartjänsterna i landsbygdens folkskolor skulle bli mer lockande och bidra till att lätta svårigheterna för dessa skoldistrikt. Många skäl, främst pedagogiska men också hänsyn till en fullgod lärarekrytering till landsbygdens skolor, tala sålunda för att tidpunkten nu är inne att införa enhetlig lästid i samtliga landets skoldistrikt.

Under hänvisning till vad ovan framförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta om införande av 39 veckors lästid i samtliga skoldistrikt från och med den 1 juli 1947.

Stockholm den 23 januari 1947.

Folke Kylling.

Gust. Nilsson
i Göingegården.

Thorvald Ekdahl.

Inspektionsområde	Årlig lästid fr. o. m. $\frac{1}{7}$ 1946.	
	Antal skoldistrikt med	
	39 veckor	36 $\frac{4}{7}$ veckor
1. Stockholmstraktens	28	—
2. Roslagens	60	5
3. Upplands	86	—
4. Södermanlands östra	46	19
5. Södermanlands västra	28	14
6. Östergötlands östra	24	30
7. Östergötlands västra	61	21
8. Nordsmålunds östra	34	4
9. Nordsmålunds mellersta	25	35
10. Nordsmålunds västra	16	38
11. Sydsmålunds västra	17	40
12. Sydsmålunds mellersta	30	23
13. Sydsmålunds östra	47	24
14. Gotlands	58	48
15. Blekinge	41	—
16. Nordskånes östra	69	1
17. Nordskånes västra	75	6
18. Sydskånes östra	104	4
19. Sydskånes västra	110	3
20. Hallands södra	42	15
21. Hallands norra	32	42
22. Göteborgstraktens	27	15
23. Bohusläns	15	29
24. Dalslands	20	28
25. Älvsborgs norra	19	64
26. Älvsborgs södra	32	63
27. Skaraborgs södra	14	83
28. Skaraborgs norra	14	88
29. Värmlands västra	37	4
30. Värmlands mellersta	26	10
31. Värmlands östra	23	2
32. Närke	20	26
33. Västmanlands västra	25	5
34. Västmanlands östra	36	17
35. Dalarnas södra	16	—
36. Dalarnas östra	21	1
37. Dalarnas norra	14	3
38. Gästriklands	17	—
39. Hälsinglands södra	16	3
40. Hälsinglands norra	18	6
41. Medelpads	16	4
42. Ångermanlands södra	19	10
43. Ångermanlands norra	9	9
44. Jämtlands södra	32	5
45. Jämtlands norra	20	7
46. Västerbottens södra	14	1
47. Västerbottens mellersta	9	—
48. Västerbottens norra	8	2
49. Norrbottens södra	7	—
50. Norrbottens mellersta	6	—
51. Norrbottens norra	5	—
52. Tornedalens	11	—
Summa	1 599	857